

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

TÜRKÇE DERSİ

Öğretim Programı

IV. sınıflar için

Üsküp, 2021 yılı

ÖĞRETİM PROGRAMIN TEMEL YAPISI

Öğretim Dersi	<i>Türkçe</i>
Dersin Türü/Kategorisi	Zorunlu
Sınıf	IV (Dördüncü)
Öğretim Program Konuları/Alanları	1. Dil ve İletişim 2. Edebiyat ve Yaratıcılık 4. Medya Kültürü ve Medya Okuryazarlığı
Ders Sayısı	Haftada 5 Ders / Yılda 180 Ders
Görsel Araç, Gereç ve Materyaller	<ul style="list-style-type: none">• Diz üstü bilgisayar, bilgisayar, tablet;• Akıllı tahta,• Renkli kalemler (işaretleyiciler);• Faaliyetlerle ilgili çalışma sayfaları, posterler, resim dizileri (ayrı ayrı veya arka arkaya);• Kitaplar (hikayeler, masallar, öyküler, fabıllar, şiirler, bilmeceler, atasözler kitapları);• Çocuk dergileri, resimli çocuk ansiklopedileri, resimli sözlükler;• Dijital kütüphane• Sınıf kütüphanesi• Animasyon filmleri, tiyatro gösterilerinin görsel-ışitsel kayıtları, çevrimiçi eğitim yazılımı ve diğer görsel-ışitsel yardımcı materyaller ve amaca bağlı diğer araç-gereçler (sesli kitap, dijital resimli kitaplar).
Öğretim Norm Kadrosu/Düzeyi	Dördüncü sınıftaki eğitim-öğretim sürecini gerçekleştirmek için aşağıdaki bölümlerden mezun olan öğretmenler ders verebileceklerdir: <ul style="list-style-type: none">• Sınıf Öğretmenliği Mezunu (Türkçe Bölümü), VII/1 veya VI/1 MNC'ye göre ve 240 AKTS

ULUSAL STANDARTLAR İLE BAĞLANTISI

Öğretim programında sunulan öğrenme kazanımları, “*Dil Okuryazarlığı*” alanında yazılmış yeterliliklerin kazanılmasına yönlendirmektedir.

<i>Öğrenci:</i>	
I-A.1	Farklı iletişim durumlarındaki düşüncelerini, duygularını, bilgilerini ve tutumlarını ana dilinde farklı amaçlarla ifade etmeyi ve aktarmayı bilir/uygular.
I-A.2	Farklı yazılı anlatım biçimlerini bilir/uygular ve kullanır: edebi (şiir, kısa öykü, sunum / konuşma, edebi deneme, günlük vb.) ve edebi olmayan (tematik makale, raporlama, talep, basın bildirisi, reklam vb.).
I-A.3	Görüşlerini argümanlarla ifade ederek eleştirel ve yapıcı bir diyalog başlatmayı bilir.
I-A.4	Standart dil (eğitim, öğretim ve yazı dili olarak kullanılan), sözlü ve yazılı anlatımda dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ederek günlük hayatta kullanmayı bilir/uygular.
I-A.6	Ana dilin temel özelliklerini (alfabe, tarih, lehçeler vb.) ve diğer dillerle olan benzerlik ve farklılıkları bilir/uygular.
I-A.8	Sesli mesajların içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.9	Yazılı bir metnin içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleyebilme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.10	Görsel olarak sunulan içerikleri (diyagramlar, tablolar ve grafikler, resimler, animasyonlar vb.) anlar: görsel olarak sunulan içerikleri ayırır, analiz eder, değerlendirir, özetler ve açıklar (yazılı ve sözlü olarak).
I-A.11	Edebi eserlerin vermek istediği mesajı anlar, aynı zamanda mesajların üslup ve estetik unsurlarını belirlemeyi ve analiz etmeyi bilir.
I-A.12	Farklı kaynaklardan ve medyadan gelen bilgileri kullanır ve sunulan bilgilerin kaynağını, bağlamını, amacını ve güvenilirliğini dikkate alarak eleştirel bakış açısıyla mesajlara ve bilgilere yaklaşmayı bilir/uygular.
<i>Öğrenci:</i>	
I-B.1	Anadilinin incelenmesi yoluyla kişi kendi dilsel ve kültürel kimliğini geliştirir, aynı zamanda dilbilimsel iletişim yoluyla kültürel miras ve yaşam kültürü aktarıldığını anlar/kabul eder.
I-B.2	Dilin farklı bağlamlarda ve ortamlarda, farklı şekillerde kullanılması, etkili iletişim ve etkileşimin sağladığını (iletişimin kiminle gerçekleştiğini her zaman akılda tutarak) anlar/kabul eder.
I-B.4	İçerik ve kişinin kendi fikrini ifade etme şekli, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlaşılmalara ve çatışmalara da neden olabileceğini anlar/kabul eder.
I-B.6	Ana dili öğretimi, diğer tüm alanlarda (öğretim derslerin) öğrenmenin ve bilgi edinmenin temel dersi olduğunu bilir/anlar.

Öğretim programı ayrıca Ulusal Standartların aşağıdaki alanlarında ilgili yeterlilikleri de içermektedir: **“Dijital Okuryazarlık”, “Kişisel ve Sosyal Gelişim”, “Toplum ve Demokratik Kültür” ve “Sanatsal İfade ve Kültür”.**

Öğrenci:	
IV-A.2	Bir ödevi/sorunu ne zaman ve ne şekilde çözme görevinde BİT kullanımının gerekli olduğunu bilir/uygular.
IV-A.5	Hangi bilgilere ihtiyaç duyduğunu belirlemek, dijital verileri, bilgileri ve içeriği bulmak, seçmek ve indirmek için bilişim teknolojisini kullanmayı bilir.
IV-A.7	Uygun BİT iletişim araçlarını seçer ve kullanır, bilgileri güvenli bir şekilde paylaşır, çevrimiçi projelerde, sosyal etkinliklerde veya kişisel kullanım için başkalarıyla iletişim kurar ve işbirliği yapar.
IV-A.8	Dijital içeriği, eğitimsel ve sosyal ağları güvenli ve sorumlu bir şekilde kullanır.
IV-A.10	Dijital kimliğine, güvenliğine ve itibarına dikkat eder ve gizlilik politikalarına saygı gösterir.
V-A.4	Kendi yeteneklerini ve başarılarını (güçlü ve zayıf yönleri dahil) değerlendirir. Kendi başarılarının gelişmesini ve ilerlemesini sağlayacak öncelikleri belirlemeyi bilir.
V-A.5	Kendi içindeki ve başkalarındaki duyguları tanır, farklı durumlarda kişinin kendi duygusal tepkilerinin sonuçlarını algılar ve duygularla başa çıkmak için uygun stratejiler uygular.
V-A.6	Öğrenme ve kendini geliştirme için hedefler belirler ve bunlara ulaşma yolunda ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmek için çalışır.
V-A.7	Gelecekte öğrenmelerini kolaylaştırır ve kendi davranışlarını ayarlamak için kendi deneyimlerini uygular.
V-A.10	Kendi ve başkalarının eylemlerinde doğru ve yanlış değerlendirirken etik ilkeleri uygular ve özelliklerini ortaya çıkarır (dürüstlük, adalet, saygı, sabır, özen, nezaket, minnettarlık, kararlılık, cesaret ve öz disiplin gibi).
V-A.13	Başkalarıyla iletişim kurar ve kendini duruma uygun şekilde açıklamayı bilir.
V-A.14	Aktif dinleyen ve uygun şekilde karşılık veren, başkalarına empati ve anlayış gösteren ve kendi kaygılarını ve ihtiyaçlarını yapıcı bir şekilde ifade etmeyi bilir.
V-A.15	Ortak hedeflere ulaşmak için başkalarıyla işbirliği yapar, kendi görüşlerini ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşır. Başkalarının görüş ve ihtiyaçlarını dikkate almayı bilir.
V-A.17	Kendileri için geri bildirim ve destek ister, aynı zamanda başkalarının yararına yapıcı geri bildirim ve destek sağlamayı bilir.
V-A.19	Sonuç çıkarmak ve rasyonel kararlar almak için önerilerde bulunur, çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurur ve sonuçlarını öngörür.
V-A.21	Kendi öğrendiklerini analiz eder, değerlendirir ve kendi öğrencilerini geliştirmeyi bilir.
VI-A.3	Görüşlerini formüle eder ve tartışır. Başkalarının görüşlerini dinler ve analiz etmeye çalışır ve ayrımlarını uygular.

VI-A.5	Herhangi bir gerekçeyle (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü, cinsel yönelim vb.) insanlar arasındaki farklılıkları anlar/bilir.
VI-A.6	Kendisi ve başkaları arasında klişelerin ve önyargıların varlığını kabul eder ve ayrımcılığa karşı kendi görüşlerini ifade etmeyi bilir.
VI-A.7	Sözlü ve fiziksel şiddetin olumsuzluklarını tanır, şiddetin sonuçlarını algılar ve buna karşı çıkmayı bilir.
VII-A.9	Önceden benimsenen ve verilmiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolünü bilir/anlar ve yaptıkları katkılara saygı göstererek ekip çalışmasına aktif bir şekilde katılır;
VIII-A.1	Kültürün tüm alanlarından (edebiyat, müzik, görsel sanatlar, sahne sanatları, dekoratif sanatlar, mimari, tasarım) farklı sanatsal ifade biçimleri hakkında bilgi sunar.
VIII-A.3	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya toplu) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını ifade eder/uygular.
VIII-A.4	Kendi veya başka kültürlerle ait başkalarının yarattığı sanat ürünlerinde ifade edilen fikir, deneyim ve duyguları yorumlamayı bilir.
VIII-A.5	Edebiyat ve görsel sanatlar, müzik, dans ve diğer kültürel ürünler aracılığıyla kendi kültürleri ve farklı ifade biçimleri hakkında bilgi edinir ve paylaşarak uygular.
<i>Öğrenci:</i>	
IV-B.1	Dijital okuryazarlık ile günlük yaşamı için gerekli - öğrenmeyi, yaşamı ve işi kolaylaştırma, iletişimin, yaratıcılığın ve yeniliğin genişlemesine katkıda bulunduğunu bilir. Eğlence için çeşitli fırsatlar sunarak eğlenceli dakikalar geçirebileceğini anlar/kabul eder.
IV-B.4	Dijital alanda kimlik, mahremiyet ve duygusal güvenliğin korunması gerektiğini bilir, nefret söylemi ve siber şiddet kullanmamak ve dijital topluluklarda iletişim kurallarına ve normlarına saygı duymak önemli olduğunu bilir ve ayınlarını kabul eder.
V-B.3	Kişinin kendi başarıları ve refahı büyük ölçüde ortaya koyduğu işe ve elde ettiği sonuçlara bağlı olduğunu anlar/kabul eder.
V-B.4	Yaptığı her eylemin kendisi veya çevresi için sonuçları olacağını kabul eder.
V-B.7	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya topluluk önünde) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını rahatça ifade edebileceğini anlar/kabul eder.
V-B.8	Başkalarıyla etkileşim iki yönlüdür - tıpkı başkalarının kendi çıkarları ve ihtiyaçlarından memnun olmalarını talep etme hakkına sahip olduğu gibi, kendi çıkarlarını ve ihtiyaçlarını karşılamaları için başkalarına yer verme sorumluluğu olabileceğini anlar/kabul eder.
V-B.9	Geri bildirim istemek ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve sosyal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açacağını anlar/kabul eder.

ÖĞRENME KAZANIMLARI

Öğretim Alanı: **DİL (DİL BİLGİSİ) ve İLETİŞİM**

Ders sayısı: **80**

Kazanımlar:

Öğrenci:

1. İçerik ve uzunluk bakımından farklı olan duyulmuş metinlerin ve diyalogların içeriğini yeniden anlatır.
2. Bir metni dinledikten sonra belirli bir konuyu tartışır.
3. Çeşitli işlevsel stillere sahip ve farklı okuma güçlüğü olan metinleri yaşa uygun hızda akıcı bir şekilde okur.
4. Sesli ya da sessiz okunan metinlerin içeriğini (dikkatli veya kendi sözleriyle) aktarır.
5. Günlük iletişimde standart dilin resmi olmayan bir biçimi olarak yerel dili (lehçeleri) standart Türk dilinden ve konuşma dilinden (sözlü ve yazılı) ayırt eder.
6. Çeşitli iletişim ihtiyaçları için standart bir dilde, benimsenen sözcük dağarcığını kullanarak ve benimsenen dil bilgisi ve yazım kurallarına uyarak metinleri (sözlü ve yazılı) anlatır.
7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.

Temalar (ve kavramlar):

- Edebi ve edebi olmayan metinleri dinleme

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Edebi ve edebi olmayan metinlerdeki ana fikirle ilgili anahtar sözcükleri ve cümleleri vurgular (bildirimler, davetiyeler, duyurular, reklamlar, çeşitli konulardaki ses ve video içerikler);
- Dinlediklerinde/ izlediklerinde geçen kelimelerin anlamlarını tahmin eder;
- Dinlediklerinde/izlediklerinde günlük hayata ilişkin temel söz varlığını tanır;
- Ses ve video kayıtlarından çeşitli içerikli kısa metinleri oynatır ve içeriğin bölümlerini veya tüm içeriği sözlü ve yazılı olarak kendi sözleriyle aktarır;
- Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır, görgü kurallarına uygun dinler;
- Metnin yapısal (giriş, ana bölüm ve sonuç) veya kronolojik (başlangıç, gelişme ve son) unsurlarını tanır ve söyler ve içeriğin sırasına göre sıralar;
- Dinlediklerinde/izlediklerinde günlük hayata ilişkin temel söz varlığını tanır;
- Dinledikleri/izlediklerine ilişkin düşüncelerini ifade eder;
- Metnin türüne göre resim, fotoğraf, grafik, çizim, veri tabloları, ses ve görüntü kayıtları vb. unsurları, metni tamamlayıcı ve/veya destekleyici unsurlar kullanır.

<ul style="list-style-type: none"> Farklı konularda* diyalogları dinleme ve okuma <p>*Konular, Doğa Bilimleri ve Tarih ve Toplum başta olmak üzere diğer konuların içeriğiyle uyumlu olmasına dikkat edilmelidir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Yapılan bir konuşmaya katılır, duygu ve düşüncelerini söyler; Dinlediği/izlediği metni konusunu belirler ve ana hatlarıyla anlatır; Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini ifade eder; Dinlediği/izlediği hikaye edici metinleri canlandırır ve sınıf içindeki tartışma ve konuşmalara katılır, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir; Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük olayları, metinleri, televizyonda izledikleri bir içeriği yazar.
<ul style="list-style-type: none"> Resmi ve resmi olmayan iletişim durumlarında bulunma 	<ul style="list-style-type: none"> Kültürel iletişimin genel kabul görmüş kurallarına ve uygun dil cümlelerine işaret eder ve bunları günlük yaşamın farklı durumlarında uygular - simüle edilmiş konuşmalarda farklı roller üstlenir.
<ul style="list-style-type: none"> Belirli bir konuyu veya tercih edilen bir konuyu anlatma 	<ul style="list-style-type: none"> Soyut ve somut olarak ifade ettiği her düzeydeki sözlü veya yazılı anlatımın özelliklerini belirler; Duygu, düşünce, hayal ve isteklerini açık ve anlaşılır bir şekilde eksiksiz ifade eder; Belirli bir konuya göre veya tercih edilen bir konuya göre (popüler bilim ve gazetecilik metinlerinden vb.) sözlü ve yazılı olarak, uygun kelime dağarcığı ve dilbilgisi kurallarını kullanarak anlatır.
<ul style="list-style-type: none"> Okuma Türleri Sesli ve Sessiz Okuma, Hızlı Okuma 	<ul style="list-style-type: none"> Okuma ve dil gelişim yaşına göre yüksek sesle, akıcı ve net bir şekilde okur; Açıklayıcı bir şekilde yüksek sesle okur (metnin türü ve niteliğine göre - şiir, kısa öykü, masal, drama, gazete metni ve bilimsel - popüler metinler); Cümle tonlamasına göre anlamlı bir şekilde yüksek sesle okur, noktalama işaretlerini tanır ve bunları "fonolojik olarak" nasıl yorumlayacağını bilir; Sesli okumada tonlama ve vurguya dikkat eder; Akıcı okur ve kurallarına uygun sessiz okumaya çalışır; Konuşma hızıyla ve konuşma sesiyle okur.
<ul style="list-style-type: none"> Edebi olmayan metinleri okuma ve yorumlama 	<ul style="list-style-type: none"> Popüler bilim metinlerinde ve gazetecilik bilgilerindeki grafikleri, tabloları, diyagramları ve sunulan verileri kelimelerle açıklamayı bilir. Okunan içeriğin anlamını gerçek durumlarla ilişkilendirmeyi bilir. Belli bir bakış açısını açıklamak için okunan bir metinden alıntılar ve argümanlar kullanır.

<ul style="list-style-type: none"> • Yeni kelimeler öğrenme 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni kelimeleri uygun bağlamda uygular; • Kelimelerin zıt ve eş anlamlılarını bulur. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder; • Kelimeleri kullanım ve anlamlarına göre gruplandırır; • Bilinmeyen kelimelerin ve aynı ve zıt anlamdaki kelimelerin anlamlarını bulmak için dijital sözlük kullanır. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.
<ul style="list-style-type: none"> • Türkçe edebî dilin kullanımını sağlama 	<ul style="list-style-type: none"> • Sık kullanılan lehçe sözcükleri ve ifadeleri gösterir ve bunları standart biçimleriyle ve diğer ağızlardaki biçimleriyle karşılaştırır; • Konuşmada yöre dili lehçe, şive/ ağız arasındaki farkı ayırt etmeye başlar; • Konuşma ve kendini sözlü ifade etmede Türkçe edebî dili kullanmaya başlar. • Türkçe yöre dili ile en az üç atasözü/deyim açıklar; • Dinlediği bir metinde standart olmayan konuşmayı tanır. Dil-kültür ilişkisini belirler. Kullanımdan kaynaklanan dil farklılıklarını açıklar; • Türkçenin özelliklerini araştır, lehçe, ağız terimlerinin anlamlarını araştır.
<ul style="list-style-type: none"> • Kelimeleri hecelere ayırma 	<ul style="list-style-type: none"> • Kelimeleri hecelere ayırır, bazı kelimeler yalnızca bir hece içerir ve tek heceli kelimelerin örneklerini verir; • Türkçedeki seslerin özelliklerini açıklar, tek heceli, iki heceli ve üç heceli kelimeleri tanır ve gösterir; • Hece ve kelimelerin çeşitli fonetik kalıplarını yorumlar;
<ul style="list-style-type: none"> • Adlar/isimler (tekil, çoğul, soyut, somut ve topluluk adlar, adlarda küçültme – gibi/kadar, ad durumları, ad tamlamaları) • Sıfatlar (işaret sıfatları) • Kişi zamirleri • Eylemler/fiiller (kişi ve zaman) 	<ul style="list-style-type: none"> • Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır; • Adların tekil veya çoğul olduğunu belirtir ve örnekler verir (tanımsız); • Kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulur; • Soyut ve somut adları ayırt eder (tanımsız); • Kökleri ve ekleri ayırt eder; • Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar; • Kişi zamiri, insanın yerini tutan zamirlerdir. Kişi zamirleri, ben, sen, o, biz, siz, onlar şeklinde olduğunu bilir; • Sözlü ve yazılı anlatımda kişi zamirlerini ve kişi zamirlerinin biçimlerini kullanır; • 2. Kişi çoğul kişi zamirini sözlü veya yazılı anlatımda kullanır;

	<ul style="list-style-type: none"> • Bir varlığın küçük olduğunu anlatmak istenildiği sırada addan önce minik, ufak, küçük gibi sözcükler getirir; • Sıfatların kelime gruplarının oluşumundaki işlevini açıklar (tanımsız); • Cümlede iş, oluş, hareket bildiren sözcükleri ayırt eder (tanımsız); • Eylem (fiil) olan kelimeleri kavrar; • Cümledeki iş ve hareketlerin üç zamandan birinde yapıldığını kavrar; • Kelime türlerini işlemine uygun kullanır. Eylemler, biten bir eylem (geçmiş zaman), Devam eden bir eylem (şimdiki zaman), Gelecekte yapılacak bir eylem(gelecek zaman); • Sözlü ve yazılı anlatımda adlar, sıfatlar, kişi zamirleri ve fiilleri, mantıksal olarak ve belirli bir cümle bağlamındaki dil bilgisi kurallarına göre kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Cümlenin temel öğeleri (özne ve yüklem) • Cümle çeşitleri (kurallı - devrik, olumlu - olumsuz; bildirme, soru ve ünlem cümleleri) • -mi soru ekin yazılışı 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir düşünceyi, bir dilek ya da duyguyu söz veya yazı ile anlatabilmek için en az iki öge gerektiğini bilir/uygular. • Cümlede anlamın oluşumunu açıklar, olayları anlatmak için bildirme/haber cümleleri kurarak kısa metinler yazar; • Türkçe’de cümleyi oluşturan öğeler dizilişine göre sıralanmasını bilir/uygular (kurallı, devrik cümleler); • Olumlu ve olumsuz isim cümlelerinin kuruluş özelliklerini bilir/uygular; • Aynı düşüncenin farklı cümlelerle ifade edilebileceğini örnek vererek bilir/uygular; • Cümlenin öğelerini ayırt eder ve cümle türlerini tanır; • Cümleye soru katmak için kullanılan mi –eki ayrı olarak yazıldığını bilir/uygular. • Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar;
<ul style="list-style-type: none"> • Yazım Kuralları (nokta, iki nokta, virgül, tırnak işareti, soru işareti, ünlem işareti) 	<ul style="list-style-type: none"> • Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur; • Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur; • Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır; • Kelime ve cümleleri büyük harf kurallarına göre yazılmasını bilir/uygular (özel isimler ve coğrafi terimler, kitaplar ve dergiler, adresler ve kurumlarla vb); • Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başladığını ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konulmasını bilir/uygular.

Etkinlik Örnekleri:

- Öğrencilerin dinledikleri metinle resimleri eşleştirme etkinlikleri, sesleri ayırt etme, metinlerdeki kişilerin amaç ve iletişim niyetlerini anlayabilme, dinle ve bir eylemi tamamlama türü etkinlikler (Dinle ve resim yap/çiz/doğru sıraya koy/yanlış belirle/ işaretle), ilgisiz bilgiyi çıkarma, doğru/yanlış etkinlikleri, detayları ayırt edebilme türü, ayrıntıları fark etme, soru ve cevap etkinlikleri yaptırılır.
- Dinlediklerinde /izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur. Dinlediği/izlediği metni anlatır. Olayların oluş sırasına göre anlatılması sağlanır. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler. Dinlediklerine/izledikleri: *Olay, şahıs, varlık kadrosu ve mekâna yönelik sorular 5 N 1 K ("ne? ne zaman? nerede? nasıl? neden? kim,)"* yöneltilir.
- Dinlediklerinde geçen iki farklı nesnenin, kişinin, olay, yer v.b birbirleriyle olan benzer ve farklı yönlerini karşılaştırır. Açıklama: Bu yaş grubundaki öğrencilerin dikkat süreleri göz önüne alınarak etkinlikler planlanır. Dinleme öncesi ve dinleme sırasında çeşitli görseller, açıklamalar ve sorular yardımıyla öğrencinin dikkat sürekliliği sağlanır.
- "Eş Sesli Kelimeleri Bul" (Söylenişleri aynı anlamları farklı kelimeleri bulmaları istenebilir.) etkinliği yaptırılabilir. "Eş Anlamlısını Bul" (Çalışma kâğıdında verilen kelimelerle dinledikleri metindeki kelimeleri anlam açısından karşılaştırmaları istenebilir.), "Karşıtını Bul" etkinliği yaptırılır.
- Seslerden harfler, harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümle oluşturma etkinliği yaptırılır. Kelimelerde hece sayısını belirtmeleri ve yazmaları istenir.
- Öğrencilere, karışık verilen kelimelerden anlamlı ve kurallı cümle oluşturma etkinliklerine katılmaları istenir.
- Öğrenciler kaydedilmiş üç günlük hava durumunu dinler (ilk günden üçüncü güne kadar büyük bir sıcaklık farkı vardır). Öğretmen daha sonra onları belirli bir gün seçerek üç gruba ayırır (birinci grup-birinci gün, ikinci grup-ikinci gün, üçüncü grup-üçüncü gün) ve her gruba hava durumu bilgilerine göre nasıl giyineceklerini (kısa bir yazılı metinle) açıklamalarını söyler.
- Öğrencilerin okudukları metindeki bilgileri/ görselleri eşleştirme, metinlerdeki kişilerin niyetlerini anlayabilme, başlık bulma, ana fikri belirleme, ayrıntıları anlama, tamamlama türü etkinlikler (Oku ve resim yap/çiz/doğru sıraya koy/yanlış belirle/ işaretle), ilgisiz bilgiyi çıkarma, doğru/ yanlış etkinlikleri, ayrıntıları fark etme, ima edilen bilgileri anlayabilme, metnin dil bilgisel boyutlarını fark etme, soru ve cevap etkinlikleri, metindeki bilgileri tablo/şekil/ listede bulma etkinlikleri yaptırılır. Bir gün içerisinde yaptığı etkinliklerini özetlemesi ve anlatması istenir.
- Yazar koltuğu (koltuğa oturan öğrenci sorular sorar, olay/fıkra anlatmaya çalışma etkinlikleri uygulanır.
- Selamlaşma, tanışma, arkadaşlarıyla ve yetişkinlerle konuşma, teşekkür etme, kutlama, özür dileme, telefonda konuşma, konuşmaların gerektirdiği durumlara uygun konuşmalar yapmaları istenir.
- Öğrenciler, "Çiftlik Hayvanları" adlı çocuklara yönelik eğitici bir film izler. Daha sonra film hakkında konuşulur çiftlikte yaşayan hayvanlar hakkında ve bu hayvanların insanlara faydaları hakkında tartışılır.
- Öğrenciler bir otobüse binerken ve bir gezide seyahat ederken kültürel iletişimin kurallarını anlatan bir çocuk belgeseli dinlerler. Daha sonra, otobüste farklı durumlarda sürücü ve yolcu rolünü oynamaya çalışırlar ve oyun esnasında kültürel davranış kurallarını uygulamaya dikkat ederler (selamlama, soru sorma, cevaplama, yardım isteme vb).

- Birkaç öğrenci park oyunlarını, kar oyunlarını, hafta sonları köye gitmelerini, tiyatro ziyaretlerini, yaz tatillerini, kutlamaları, isimlerin yanında sıfatlar kullanarak kendi yaşantılarından bahseder. Diğer öğrenciler dinlerken kullanılan isimleri ve sıfatları yazıp yüksek sesle okuyup daha fazla hangi isim / sıfatı belirlediğini karşılaştırırlar.
- Öğretmen öğrencilere belirli bir konuyla ilgili anahtar kelimeler içeren kartlar dağıtır, örn. “Memleketimin Güzellikleri”. Ardından, üç öğrenci kendisine düşen karttaki anahtar kelimeyi kullanarak bir cümle söyler. Dördüncü öğrenci ise duyan cümleleri anlamlı bir metinde birleştirmeye çalışır. Etkinlik sınıfın tüm öğrencilerine uygulanır.
- Öğrenciler lehçe dilinde yazılan bir metni okur ve ardından edebi dilinden farklı olduğunu düşündükleri kelimeleri çiftler arası tartışırlar. Her çift kendi örneklerini arkadaşlarına sunmaya çalışır.
- Yöre dili/şive/ağız ve edebi dil arasındaki farkı kavrama için örnekler ile etkinlikler uygulanır. “Konuşuyoruz, kayda alıyoruz, birbirimizi dinliyoruz” etkinliği yaptırılır.
- “Ninnemin ve dedemin konuşması”, oyununu oynamak için röportaj/görüşme yaptırılır. Öğrenciler röportajda yöre dilini kullanır.
- Öğrenciler çiftler arası “Pazar” oyununu uygular (“Pazarda Nasıl Konuşuyoruz?”). Öğrencilerden biri lehçe dilini kullanır.
- Öğrenciler, yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıkları araştırırlar. Araştırma sonuçlarına ait düşüncelerini ifade eden yazılar kaleme alınır, daha sonra yazılanlar arkadaşlarına okunur.
- Öğretmen, öğrencilerin bilmediği bazı kelimeleri içeren ekoloji konusunda kısa bir metin okur. Öğrenciler, bilmedikleri kelimelere işaret eder ve bunların anlamlarını kullandıkları bağlamda açıklamaya çalışırlar. Öğretmen onlara kelimelerin sözcüksel anlamını söyler. Öğrenciler daha sonra bu kelimeleri yeni bir bağlamda uygularlar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba metinden bir paragraf verilir, paragraftaki tekil ve çoğul adlar ile “ örümcek ağı” oluşturulur.
- Öğrenciler dört "uzman" grubuna ayrılır. Tüm gruplar bir metin/ paragraf alır. Her grup metni/paragrafı belirli bir yönden analiz eder: 1. grup- ortak adların tekil ve çoğullarını belirler 2. grup sıfatları belirler 3. grup kişi zamirlerini belirler 4 grup ise metinde/paragrafta tüm eylemleri bulur ve zamana göre sınıflandırır. Daha sonra, bu gruplardan gelen öğrenciler, her yeni grupta bu dört gruptan bir temsilci bulunacak şekilde yeniden yeni gruplara dağıtılır. Yeni oluşturulan gruplar, her grubun "uzman" grubunun yaptıklarını diğerlerine sunacağı şekilde tüm metin üzerinde çalışır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Öğretmen aşağıdaki gereksinimlere göre bir yarışma düzenler “ Doğru Cevabı Soyleyin”: 1. Her grup bir özel ve bir ortak ad söylemelidir. (sorular karmaşık olabilir). 2. “Bunu Zaten İyi Biliyoruz” Her grup birer özel ve ortak ad ve bir sıfat yazmalıdır.
- Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grubun kendi seçtikleri beş ortak ve beş özel adla cümleler yazma görevi vardır. Sonra onları okurlar.
- Öğrenciler çiftler halinde çalışırlar: bir öğrenci bir ad diğeri ise bir sıfat söyler ve sonra roller değiştirilir. Öğrenciler örnekleri yazar ve sınıf arkadaşlarına sunarlar (örneğin kazak - kırmızı, yünlü, dar, geniş, küçük, büyük, güzel vb.).
- Öğrenciler tek tek ad ve sıfat için örnekler vermeleri istenir, daha sonra tabela üzerine tekil ya da çoğula göre gruplandırılırlar (sandalye - büyük, kahverengi; top - renkli, futbol; tavuklar - sarı, küçük vb.).
- Öğrenciler bir "Nesneyi Tanımla" oyunu oynarlar. Bir öğrenci sınıfta tahtaya bir nesnenin ismini yazar. Diğer öğrenciler sıfatlar aracılığıyla nesnenin neye benzediğini açıklar ve öğrenci sıfatları tahtadaki ismin etrafına yazar. İşlem diğer öğrencilerle tekrarlanır.

- Öğrenciler "Ne Olduğunu Tahmin Et, Kim Olduğunu Tahmin Et" oyunu oynarlar: Öğrenciler gruplar halinde bir nesne, bir hayvan veya bir bitki için birkaç sıfat yazar. Daha sonra sadece sıfatları (birbiri ardına) söylerler ve diğer gruplardan öğrenciler onların nesne / hayvanı / bitkiyi olduğunu tahmin ederler. Oyun her grup için tekrar edilir.
- Öğretmen, verilmiş metnin içinde özel ve ortak adları bulma etkinlikleri uygular.
- Öğrenciler, ünlü kahramanlarla bir çizgi romanda gösterilen bir diyalogu izlerler. Daha sonra karakterlerin adları yerine kişi zamirlerini kullanarak tekrar söylerler.
- Öğrenciler, kişi zamirlerini ve kişi zamirlerinin formlarının kullanıldığı diyaloglarda / cümlelerde okurlar ve daha sonra benzetme yoluyla kendi örneklerini yaratırlar: Yasemin, Sema, ve İslam Neşe'yi gördü. (Onlar onu gördü) Öğretmen Semir ile konuşuyor – (O, onunla konuşuyor.). Öğrenciler çiftler halinde konuşur, isimler yerine kişi zamirlerini ve kişi zamirlerin formlarını kullanarak etkinlikler yaptırılır.
- Öğrencilerin görevi, kişi zamirleri ve kişi zamirlerinin formlarını kullanarak diyaloglarda gereken boşlukları tamamlama etkinlikleri uygulanır.
- Öğretmen, cümlelerde geçen eylemlerin zamanını boşluklara yazma etkinlikleri uygular.
- Her öğrenci herhangi meslekle ilgili fiil seçer ve bunu bir kağıda yazar. Daha sonra bütün kağıtlar bir araya konur ve karıştırılır. Her öğrenci bir kağıt parçası çeker (Öğrenci fiili paylaşır, hangi mesleğe ait olduğunu açıklar ve fiille bir cümle oluşturur.).
- Öğretmen fiilerin zamanını belirtmek için “Dün – Bugün – Yarın” oyununu uygular. Öğrenciler soruları cevaplar: Dün ne yaptınız? Şu an ne yapıyorsunuz? Yarın ne yapacaksınız?
- Üç fiil zamanı (geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman) için kişisel fiiller kullanılır. Öğretmen dün (geçmiş zaman), bugün (şimdiki zaman), yarın (gelecek zaman) kelimeleri yazar. Öğrenciler geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zamanda fiilleri söyler ve bunları fiil eyleminin zamanına karşılık gelen kelimelerin altına yazarlar.
- Öğrenciler, farklı metinlere ait on cümle seçerler. Kelimeleri birleştiren dil bilgisi öğeleri arasındaki uyumu ve kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini araştırırlar.
- Öğrenciler, aynı cümlenin farklı bağlamlarda söylendiğinde anlam bakımından ne gibi değişiklikler göstereceğini tartışırlar.
- Öğrencilere bir kağıt üzerinde isimler, sıfatlar ve fiiller verilir. “Storyjumper” sitesini açarlar ve içindeki isimleri ve sıfatları ararlar ve bunları seçenekler olarak görünen resim ve illüstrasyonlarla birleştirerek uygularlar. Belirtilen kelimeleri kullanarak kısa bir metin oluştururlar. Elde ettikleri şey bir sınıf kitabı olur.
- Öğrencilere farklı resimler verilir, (diş ağrısı olan, mum üfleyen ve dilek hayal eden çocuk, öksüren ve su isteyen bir kişi, hediye açmayı bekleyen çocuk vb...) Öğrenciler resimlere göre cümleler yazar. (bildiri, ünlem ve soru cümleleri).
- Öğrenciler şaşırtmak, emir vermek, sormak veya bir şey söylemek ifadeleriyle cümleler yazarlar.
- Öğrenciler kelimeleri sütunlar halinde birleştirir, bir sütun 5N1K sözcüklerini içerir ve ikinci sütun cevaplanan sözcükleri veya cümlenin bölümlerini içerir (örneğin Kim?-Osman; Nerede?-Ormanda; Neden?-Ayşe öyle dedi; Ne?-İspanak; Nasıl?-Neşeli; Ne zaman?-Sabah).
- Öğretmen hazırlamış olduğu bir çekiliş kutusunu sınıfa göstererek içeriği hakkında tahminde bulunmalarını ister. Çekiliş kutusunda fiillerle ilgili kağıt parçalarını öğrenciler seçer ve cümle içinde kullanır.

- Öğretmen gruplardan sıra ile birer çocuğun çekiliş kutusundan kâğıt çekerek çekilen cümleyi gruplarıyla paylaşmalarını ve cümleleri grup içinde inceleyerek eksiklikleri belirlemelerini ister.
- Öğretmen sınıfı, çocuk sayısına göre 3 ya da 4 gruba ayırır. Önceden hazırlamış olduğu metinde geçen cümlelerin yazılı olduğu kağıtları katlayıp (verilmek istenen büyük harf yazımı ya da noktalama işaretleri eksik bırakılmış olarak) bir kutuya yerleştirir. Gruplardan sıra ile birer çocuğun çekiliş kutusundan kağıt çekerek çekilen cümleyi gruplarıyla paylaşmalarını ve cümleleri grup içinde inceleyerek eksiklikleri belirlemelerini ister.
- Öğrenciler noktalama işareti içermeyen bir metni okurlar. Etkinlik kâğıtları çocuklar tarafından tamamlandığında çocuklardan cevaplarını sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları için gönüllü çocuklar seçilir. Paylaşım için seçilen çocuklar tahminlerini sunarken de bu çocuklara sınıf arkadaşları tarafından sorular sorulur.
- Hecelerdeki vurgu, uzunluk, yükseklik gibi ses özelliklerini, duraklarının düzenli bir şekilde ritim ile ilgili etkinlikler yapılır.
- Öğretmen öğrencilere bir etkinlik yapacaklarını belirterek etkinlik kâğıtlarını sınıfa dağıtır. Etkinlik süreci sonunda çocuklara sorular sorularak öğrenme durumları kontrol edilir. Örneğin: Büyük harfleri nerelerde kullanırız? Noktayı nerelerde kullanırız? Soru işaretini nerelerde kullanırız? Ünlem işaretini nerelerde kullanırız? Kesme işaretini nerelerde kullanırız? Çocukların yanıtlarına göre ihtiyaç duyulması halinde öğretmen tarafından çocuklara geribildirimler de verilir. Çocukların düzeyine uygun olarak etkinlik planlanır.
- Öğretmen grup çalışması yapacaklarını belirterek sınıfı 5 gruba ayırır ve gruplara verilecek isimleri kura yoluyla belirler. Nokta, Kesme İşareti, Soru İşareti, Ünlem İşareti ve Kısa Çizgi isimlerini grup adlarını belirlemek için kullanır. Bu zarflardaki cümleleri her grup tamamlayınca öğretmen kutulardaki cümleleri inceleyerek tüm sınıfla doğru yanıtları bulmaya çalışır ve grup üyelerine dönütler verir.
- İlk olarak öğretmen noktalama işaretleri ile ilgili gelecek cümlelerden başlamaları gerektiğini söyler. Zarfın içinde yer alan cümlelerde birer noktalama işareti eksiktir. Öğretmen çocuklara eksik bırakılan parantez içine hangi işaretin geleceğini uygun görüyorlarsa onu öğretmen masasındaki uygun olan noktalama işareti kutusunun içine atmaları gerektiğini belirtir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Bir harf seçilir ve baş harf olarak "Hızlı Coğrafya" oyunu oynanır. Seçilen harf ile ülke, köy, şehir, nehir, göl, deniz...yazılır. Öğrenciler, coğrafi terimleri ve kendi isimlerini büyük harflerle yazıp yazmadıklarını birbirleriyle kontrol ederler.
- Oyun "Hataları düzeltin": Öğrenciler çiftlere ayrılır; her çift büyük harfin yanlış kullanıldığı örnekler içeren bir çalışma sayfası alır. Her çift yanlış yazılmış kelimeleri düzeltir ve yapılanları sunar.
- Öğrenciler küçük gruplara ayrılır. Metinde büyük harf ve tırnak işareti kullanımına ilişkin kurallara göre yanlış yazılmış sözcükleri tespit ederler (adlar ve soyadlar, adresleri, kurumların adları, kitap ve dergi başlıkları).
- Öğrenciler, akıcı ve doğru bir şekilde okumaya çalışan "TV konuşmacısı" oyununu oynamak için ve metni okuyabilmek için metin alırlar. Bu oyunu oynarken farklı türde metinler kullanılır.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, seçilmiş metin ve metin parçalarını, kazanımlarda belirtilen hususları, etkinlik ve açıklamalarda dile getirilenlerden de yararlanarak incelerler. Haber cümlelerinin nerede, niçin ve nasıl kullanıldığı belirlenir. Haber cümlelerinde dilin hangi işlevde kullanıldığı tespit edilir.
- Öğrenciler, okudukları metinlerden belirledikleri soru cümlelerini liste haline getirirler, bunların nerede ve niçin kullanıldıklarını açıklarlar.

Öğretim Alanı: **EDEBİYAT ve YARATICILIK**

Ders Sayısı: **90**

Kazanımlar

Öğrenci:

- Edebi türlerini kavrar ve tanır (nazım ve nesir).
- Edebi türlerini ayırt eder ve farklılıklarını açıklar.
- Edebi bir metni içerik düzeyinde analiz eder ve yorumlar ve analizi desteklemek için alıntılar kullanır.
- Edebi metinleri yeniden anlatır, olayları (sözlü ve yazılı olarak) anlatır.

Temalar (ve kavramlar):

- Edebi metinleri okuma ve yorumlama

Edebî türlerini kavrama ve tanıma (nazım ve nesir).

Edebi metinler (öykü, masal, kısa öykü, şiir ve dram eserleri)

Sözlü Halk Yaraticılığı (folklor, bilmeceler, atasözleri, deyimler)

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Okuduğu edebi eserler hakkında izlenimlerini, düşüncelerini, tutumlarını ve duygularını anlatır;
- Okuma kurallarını uygular;
- Bir metnin hangi edebi türe ait olduğunu belirler (masal, peri masalı, öykü, kısa öykü, drama ve şiir);
- Edebi metinlerdeki benzerlikleri ve farklılıkları bulur ve açıklar (olaylar ve karakterler aracılığıyla);
- Edebi bir metni tamamen veya kısmen yeniden anlatır (sözlü ve yazılı anlatım olarak);
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur;
- Okunan edebi bir metinde olayların temasını, karakterlerini ve kronolojik sırasını belirler;
- Okuduklarında gerçek olanla hayal olanı ayırt eder;
- Şiirsel bir eserde / şiirde mısra, dördlük, kafiye belirler;
- Masal, hikâye ve fıkra tekniğine uygun anlatımlarda bulunur;
- Sözlü halk edebiyat eserlerini yeniden üretir ve anlamlarını belirtir;
- Hikâye, masal, fabl, dram, fıkra, çocuk romanı, temel özelliklerine göre tanımlar ve birbirinden ayırır;
- Metinde gösterilen bir karakteri, eylemi, deneyimi ve olayı göstermek için bir metinden alıntılara açıklamalarda bulunur;
- Okuduklarıyla ilgili, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.

<ul style="list-style-type: none">• Kısa metinleri betimleme, anlatma ve oluşturma <p><i>Olay ya da varlıkları betimleme ve yorumlama</i> <i>Metin ve konuları anlatma</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• Kendini sözlü olarak ifade eder, olay ve yaşantılarını anlatır;• Gözlemden ve deneyimden sonra kişilikleri, manzaraları ve olayları (sözlü ve yazılı olarak) açıklar;• Hayal edilen veya yaşanan olayları (sözlü ve yazılı olarak) anlatır;• Okunan içeriğin sonunu değiştirerek anlatır;• Verilen ve serbest bir konu hakkında basit kompozisyon yapılarına göre metinler yazar;• Cümlelerde ve metinlerdeki kelimeleri yerinde ve anlamlarına göre uygun yazar, yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayatından olaylar yazar.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <ul style="list-style-type: none">• “TV Sunucusu” oyununu oynamak için öğrencilere kısa bir metin verilir. Her öğrenciden metni akıcı ve doğru okunması istenir.• Kısa video röportaj izlendikten sonra çocuklar küçük gruplara ayrılarak onlardan videoda gördükleri okul çalışanlarının kimler olduğu ve ne iş yaptıkları üzerine birbirleriyle sohbet etmeleri istenir. Etkinlik öğretmen tarafından çocuklara okul çalışanları, onların görevleri ve bu çalışanların çocuklara nasıl yardım edebileceğine ilişkin sorular sorularak sonlandırılır.• Öğrenciler öykü ile ilgili bazı görsellerin olduğu etkinlik kâğıtlarını dağıtır. Öğrencilerden etkinlik kâğıdındaki resimlere bakmaları istenir, Öğrenciler, metnin içeriği ile ilgili tahminlerini paylaşmaları için teşvik edilir. Tüm tahminleri aldıktan sonra öğrencilerin tahminlerini karşılaştırabilmeleri için öyküyü vurgu ve tonlamalara dikkat ederek yüksek sesle okunur.• Öğrencilere resimlerden yola çıkarak bu öykünün içeriğinin ne olabileceğini sorar. Düşünmeleri için öğrencilere süre verir. Bu oyunu oynarken farklı türde metinler kullanılır.• Öğrenciler, “Dünya Günü” hakkında bilgi içeren bir metni okurlar ve öğretmen onlara metinden bilgi almaları için kısa bir istek listesi verir. Okuduktan sonra metinden çıkarılan bilgiler sözlü olarak paylaşılır.• Öğrenciler gruplara ayrılır, gruplar şeklinde ellerinde bulunan metinleri biçimlerine göre tartışır ve karşılaştırırlar (örneğin, şiirsel eseri ve kısa hikayeyi veya masalı sayfanın yapısına göre değerlendirebilir. Kişilere göre tek perdelik oyunları tahmin eder).• Öğrenciler bir şiir ve bir masal okur. “T-Tabela” tekniğini kullanarak, tabelanın bir tarafına şiirin kaç kıtalık olduğunu, her kıtada kaç dize olduğunu yazarlar, bir kafiye var mı bulurlar ve “T-Tabelanın” diğer tarafına öğrenciler masalın metninin kaç satır olduğunu, karakterlerin kimler olduğunu ve hangi diğer karakterleri kimler olduklarını yazarlar. Yazdıklarını karşılaştırarak sunarlar.• Öğrencilerden sebep-sonuç ilişkileri kurdurulurken, “çünkü bunun nedeni, bu nedenle, bunun sonucunda, bu yüzden vb.” ifadelerinden yararlanılması istenir.• Öğrenciler bir öyküyü okurlar ve daha sonra en çok beğendikleri bölümü ya da tüm öyküyü anlatırlar.• Metnin içeriğini anlatmak ve sorulara doğru cevaplar verebilmek için “Yazarın Sorgulaması” tekniği kullanılır.	

- Öğrenciler bir metni okur. Daha sonra içeriğiyle ilgili bir veya daha fazla soru bir kağıda yazılır. Aynı soruların çoğunu tekrar etmemek için, öğrenciler sormaları gereken soru türlerine göre birkaç gruba ayrılır: - evet / hayır-soruları, "ne? ne zaman? nerede? nasıl? neden? kim, - soruları ; ve / veya-soruları, hazırlanır. Kağıtlar bir cam kabin içine alınır. Herkes birer kağıt seçer ve hep birlikte cevap vermeye çalışırlar.
- Gruplara ayrılmış öğrenciler, birbiri ardına meydana gelen çeşitli olayları anlatan bir metni okurlar. Daha sonra numaralandırma ile olayların kronolojik sırasını belirler ve kaydederler. Sonunda herkes yazılanları okur ve olaylar dizisini ne kadar doğru yazdıklarını belirlemeye çalışırlar.
- Öğrenciler bir hikaye okur. Daha sonra gruplara ayrılarak, içerdiği olaylara göre birkaç bölüme (ayrı sayfalar) ayrılmış öykünün metnini alırlar. Öğrencilere önce çalışma sayfalarını öyküdeki olayların sırasına göre düzenler ve ardından bazı olayların sırasını kendileri için anlamlı olacak şekilde değiştirme görevi verilir. Sonunda, her grup yeni metni okur ve olayların sırasını değiştirerek nasıl bir metin elde edildiğini açıklar.
- Öğretmen tahtaya bir edebi metinden bir alıntı yazar ve öğrenciler içeriğini / mesajını birlikte analiz eder ve yorumlar. Daha sonra öğretmen aynı metinden başka bir alıntı yazar ve her öğrenci alıntidan ne anladığını yazmasını ister. Sonunda, birkaç öğrenci yazılanları okur ve sınıfta tartışma ortamı yaratılır.
- Öğrenciler gruplara ayrılırlar ve her grupta, hikayeyi okurken anahtar kelimelere dikkat etme göreviyle birlikte (olayların zamanı ve yerine atıfta bulunan) bir hikayeden anahtar kelimeleri içeren kartlar alırlar. Hikayeyi okuduktan sonra kelimelerin anlamı hakkında yorum yaparlar ve onları anlamlı bir bütün halinde birleştirmeleri istenir.
- Öğrenciler edebi bir metin okur. Okurken eylemin zamanını, yerini ve ambiyansını bulurlar ve kendilerine işaret eden metnin altını çizerek. Altı çizili, metinden alıntılar şeklinde, sözlü sunum yoluyla paylaşır ve alıntıları karşılaştırmaya çalışırlar.
- Öğrenciler bir hikaye okur ve hikaye hakkında soruları cevaplar: 1) metnin içeriği ile ilgili sorular ve konuyu belirler; 2) gerçekçi / fantastik metin türü hakkında sorulara cevap vermeye çalışırlar. Verilen cevaplar için, üç kanıt (alıntılar) sağlamalıdır, yani cevabı metnin tam olarak nerede bulduklarını belirtmeleri istenir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır, şiirleri okurlar ve okudukları şiirin yapısını tartışır/ kıtalar ve mısralar, şiirdeki kafiye olan kelimeleri bulurlar.
- Öğrenciler bir şiir okur, şiirdeki kafiye belirler ve ardından küçük bir şiir yazarak kendi örneklerini oluşturur.
- Öğrenciler bir hikaye seçip okurlar, hikayedeki seçtikleri karakteri tanımlayan bir alıntı belirlerler.
- Öğrenciler bir hikaye okur ve içindeki karakterleri tanımlar. Sonra bir karakter seçerler ve anlatıcının açıklamasına atıfta bulunan alıntıları bulup yorum yapmaları istenir.
- Öğrenciler bir hikayeyi okur ve içerikten belli bir bölümü seçmeye teşvik edilir.
- Öğrenci bir metni okur (düz yazı, şiir veya tek perdelik oyun) ve okurken "Çift Girişli Günlük " - tekniğini kullanır, metinden bir alıntı yazar ve açıklar.
- Öğrenciler gruplara ayrılır, bir metni okur ve öğretmen tarafından önceden belirlenmiş gereksinimlere yanıt verir: metnin içeriğinin kısa bir sunumu yapılır, konu üzere tartışılır ve ana olay belirlenir. Öğrenciler daha sonra ana olayı kendi deneyimleriyle açıklarlar ve grup içinde tartışır. Her grup, çalışmalarını ve tartışmalarını kısaca sunar.

- Öğrenciler, öğretmenin yardımıyla yakın çevrede yapılan bir günlük gezide gördüklerinin bir özetini çıkarırlar, geziyle ilgili beş anahtar kelimeyi yazarlar ve sonra bağımsız olarak kendi metinlerini oluştururlar. Öğrenciler çiftlere ayrılarak yazılı metinleri birbirlerine okurlar.
- Öğrenciler geçmiş zaman için fiil kullanarak büyümlü karakterlerle kurgusal bir olayı tanımlama etkinliği yaptırılır.
- Öğrenciler “Dünyayı Geziyorum” hakkında yazı yazmaları istenir.
- Öğrenciler, yaz tatillerini en sevdiği karakterle birlikte (bir video oyunundan, çizgi filminden, kısa hikayeden) nasıl geçireceklerini hayal etmelerini ve hayalini sözlü olarak anlatmaları istenir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır. Her gruba metinle ilgili görevler verilir (örneğin: resim çizmek, çizgi romanı çizmek, metnin en beğenilen bölümünü dramatize etmek, metnin sonunu değiştirmek vb.).
- Öğrenciler sessiz okuma sırasında belirledikleri anlamını bilmedikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce veya sonra gelen kelimedenden hareketle tahmin etmelerini ve tahminlerini etkinlikteki yere yazmalarını istenir. Tahmin edemedikleri kelimelerin anlamlarını ise arkadaşlarına sorarak ya da Resimli Türkçe Sözlük’e bakarak kontrol etmelerini ve bulunan doğru anlamları tahminlerinin karşısına yazmalarını ve bu kelimeleri cümle içinde kullanıp yazmalarını istenir.
- Öğrencilerin mektup yazma aşamalarına uygun olarak mektup / e-posta yazma çalışması yapmaları sağlanır. Ayrıca öğrencilere mektup yazma geleneği üzerine düşünce ve izlenimlerini anlatan bir yazı yazdırılır.
- Öğrencilere inceledikleri metinlerden hareketle bir hikaye yazdırılır. Hikaye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde de yazma çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.
- Öğrencilerden, okudukları bir kitabın sonucunu değiştirerek yazmaları veya kitabın bir kesitini diyalog halinde yazmaları istenir.
- Öğrencilerden yaşadıkları veya kurguladıkları bir olayı haber metni hâline getirmeleri istenir (dergi, gazete, radyo programı hazırlanır).
- Öğrencilerden okul kütüphanesindeki bir kitabı “konuşturarak” onun duygularını anlatan, hikâye edici bir metin yazmaları istenir.
- Öğrencilerin seviyelerine uygun, edebî değeri olan şiirleri ve kısa yazıları türünün özelliğine göre okumaları ve ezberlemeleri sağlanır.
- Öğretmen, öğrencileri sınıf sayısını dikkate alarak gruplara ayırır. Her grup farklı konuda birer konferans metni hazırlar. Gruplar sınıfta konferans ortamı hazırlayarak bir sonraki derste yazdıkları metinleri arkadaşları ile paylaşırlar. Her grup, diğer grupların metinleri ve metinleri sunuşları hakkında düşüncelerini ifade eder.
- Halk masalları ile Andersen masalları gibi yazarı belli masallar arasındaki farklılıkları araştırma etkinlikleri uygulanır.
- Öğrenciler, deyimlerin anlamlarını, atasözleri ve deyimler sözlüğünden araştırır. Bulduğu deyimleri cümlelerdeki boşluklara uygun biçimde yerleştirir.
- Kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer, an ve buna benzer ile ilgili görüş ve düşüncelerini yazma etkinlikleri uygulanır.
- Masal, hikâye, fıkra ve ya film tekniğine göre uygun anlatımlar uygulanır. Günlük olaylar, aile ve okul içinde yaşananlar, izledikleri ve başka izlenimler hakkında yazı yazmaları istenir.
- Öğrenciler arkadaşlarından birine elektronik posta yazma etkinlikleri uygulanır. Postada, “Teknoloji Bağımlılığı” başlatılan kampanya ile ilgili bilgiler verilir.
- Öğrenciler, dilbilgisine dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirme ve düzeltme etkinlikleri uygulanır.

Öğretim Alanı: **MEDYA KÜLTÜRÜ VE MEDYA OKURYAZARLIĞI**

Ders Sayısı: **10**

Kazanımlar

Öğrenci:

1. Farklı medya ortamlarından bilgi arar, bulur/ayırır ve kullanır.
2. Kültürel bir olayın mesajını anlar ve açıklama yapar.
3. Eğitim amaçlı dijital medyayı tanır, bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirir.

Temalar (ve kavramlar):

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Farklı medyadan bilgiler edinme

Bilgi, duygu ve düşüncelerini sunmak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanma

- Bilgi, duygu ve düşüncelerini sunmak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanır, medya içeriğini tanır, sevdiği konuları seçer ve onlar hakkındaki düşüncelerini rahatça ifade eder;
- Verilen ödevde göre çeşitli medyalardan yararlanır (televizyon, internet, dergi vb.);
- Belirli bir konuda özel metinler oluşturmak için farklı ortamlardan gelen bilgileri kullanır;
- Yaşına uygun dijital konular hakkında araştırma/inceleme yapar (ebeveyn/veli/öğretmen gözetimi altında).

- Kültürel etkinlikler

- Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunar;
- İzlediği veya katıldığı kültürel etkinlik hakkında kendi izlenimlerini açıklar;
- Katıldığı bir kültürel etkinlik hakkındaki düşüncelerini ifade eder ve neden böyle düşündüğünü açıklar;
- Okulda veya toplumda kültürel bir etkinlik için bir davet / reklam posterini oluşturmaya çalışır.

Etkinlik Örnekleri:

- Öğrenciler (televizyondan veya internetten) çocuklar için bir eğitim programını izler ve gösteriden öğrendiklerini gruplar halinde tartışırlar. Devamında yeni öğrendikleri konuyu açıklamaya çalışırlar.
- Öğrenciler, sınıfta tartışacakları ve materyalleri sunacakları ilginç bir konu, bir spor veya eğlence etkinliği/ spor, eğlence veya kültürden ünlü bir karakter seçmeyi kabul ederler. Konu üzerinde anlaştıktan sonra öğretmen öğrencileri kronolojik olarak araştırmaya yönlendirir, böylece öğrenciler belirli bir konuyla ilgili internette yayınlanan içeriği elde etmek için öğrenciler gruplar halinde çalışır ve ardından sunum yapmaya hazırlanırlar.

- Öğretmen, izledikleri bir çocuk filmin içeriliğini, kişileri ve mesajı hakkında yorum yapmalarını ister.
- Öğrencilere, hakkında daha az bilgiye sahip oldukları bir konu seçilir, örneğin trafik işaretleri hakkında araştırma yapma görevi verilir. Fotoğraflar ve kısa bir açıklama ile araştırılan veriler düzenlenir ve sınıftaki herkesle paylaşılır.
- Öğrenciler yaşadıkları çevrenin kirliliğini araştırır. Öğretmen onlara elektronik medyadan, yazılı medyadan ve bir blogdan materyallerle yardımcı olur. Öğrenciler bilgileri okur, sınıflandırır, özetler, kaynağın yerini söyler ve gruplar halinde çalışma etkinliği yaparlar.
- Öğretmen öğrencileri gruplara ayırır ve çalışma materyalleri, çocuklar için resimli ansiklopediler, kitaplar, ders kitapları dağıtır. Her gruba aynı çalışmayı araştırma görevi verilir, ancak farklı farklı kaynaklardan bulmalarını ister. Son olarak, gruplar bilgiyi paylaşır.
- Sınıfın içindeki okuma köşesini hazırlama (kitap, dergi ve resimli kitaplar ile düzenleme), "Okuma köşesi" (Öğrencinin tercihinine göre okuma köşesinden kitap veya resimli kitap alma ve okuma).
- Rol yapma/oyunma: Kütüphaneciler ve okurlar, okunan kitap içeriği hakkında tartışma yürütülür.
- Gruplara ayrılmış öğrenciler, okudukları bir kitabın kapağını çizmeye çalışırlar. Bunu yaparken karakterlerin özellikleri de çizimde ifade edilmelidir. Daha sonra resimler okul kütüphanesindeki veya okul koridorlarındaki bir panoda sergilenir.
- Öğrenciler bir tiyatro ve / veya kukla gösterisini izledikten sonra deneyimlerini çizim, resim, şarkı söyleme, konuşma, hareket yardımı vb. ile ifade etme çalışma etkinlikleri yaparlar.
- Drama etkinliklerini planlarken çocukların yaratıcıları, problem çözme becerileri, karar verme becerileri, iç disiplin kazanmaları, sorumluluk ve duygularını geliştirmelerine önem verilir. Televizyonda izledikleri çocuk programları hakkındaki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.
- Öğrenciler bir kitabın, resimli kitabın veya serginin sunulduğu bir etkinliğe katılırlar ve daha sonra sınıfta kısa bir bilgilendirici metin "Ziyaret ettim / okudum" yazarlar.
- Öğrenciler, seyrettiği bir tiyatroyu; eserin sahneye konuluşu, temanın yorumlanması, oyuncuların metni yorumlamadaki başarıları veya başarısızlıkları, oyunun seyirci üzerinde bıraktığı etki bakımlarından değerlendiren bir kısa yazı yazmaları istenir.
- Öğrenciler gruplara ayrılır, yaşadıkları bölgede bir folklor topluluğu / karnaval konserine veya diğer kültürel etkinliklere katılmaları istenir. Kısa bir metin veya çizim aracılığıyla gözlem yaptıklarını ifade etmeye çalışırlar.
- Yaşına uygun dijital konular hakkında araştırma/inceleme yapılır (ebeveyn/veli/öğretmen gözetimi altında).
- Güvenli ya da güvenli olmayan dijitalleştirilmiş medya içeriğinin seçici ve güvenli kullanımı için her doğru ifadeye işaret yapmaya çalışırlar.
- Dijital içeriğin kullanımının olumlu ve olumsuz etkileri hakkında tartışma yürütülür.
- Mevcut olan dijital içerikli yazılımları kullanarak, etkinlikler yaptırılır.
- İllüstrasyon/resimlerle bezeme: "Ben ve Bilgisayar", yaşa uygun dijital içerikli aramalar yaptırılır.
- Görsel araçların etkilerini bilme, dijital medyanın doğru kullanımı olumlu ve olumsuz yönlerini açıklamaları istenir.

KAPSAYICI EĞİTİM, CİNSİYET EŞİTLİĞİ/DUYARLILIĞI, KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE KONULAR ARASI ENTEGRASYON

Öğretmen, tüm öğrencileri sınıf boyunca tüm etkinliklere öğrencileri dahil ederek kapsayıcı eğitimi sağlar. Bunu yaparken, her çocuğun uygun metodolojik yaklaşımlarını (bireyselleştirme, farklılaşma, takım çalışması, akran desteği) kullanarak bilişsel ve duygusal olarak gelişimini sağlar. Engelli öğrencilerle çalışırken, bireysel bir eğitim planı uygulayın (özel öğrenme kazanımları ve değerlendirme standartları ile) ve mümkün olduğunda diğerlerinden ek destek kullanın (kişisel ve eğitim asistanları, eğitim arabulucuları, öğretmenler, gönüllüler ve merkez uzmanları). Öğrenme güçlüklerini zamanında tespit edebilmek, öğrenme kazanımlarında ulaşmada onları cesaretlendirmek ve desteklemek için tüm öğrencileri, özellikle hassas gruplardan olanları düzenli olarak izler.

Etkinliklerin gerçekleştirilmesi sırasında, öğretmen hem erkek hem de kız çocuklarına eşit davranarak onlara cinsiyet açısından kalıplaşmış roller vermemeye özen göstermesi gerekir. Çalışma grupları oluştururken toplumsal cinsiyet temelli dengeyi sağlamaya çalışır. Öğretimde ek materyaller seçerken, toplumsal, cinsiyet ve etnik/kültürel açıdan hassas olan ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden, yani kültürlerarasılığı teşvik eden illüstrasyonlar, görseller ve örnekler kullanmaya özen gösterir.

Mümkün olduğunda öğretmen, öğretimin planlanması ve uygulanmasında konuların/içeriklerin/kavramların entegrasyonunu kullanır. Entegrasyon, öğrencilerin diğer konuların bakış açılarını bu konuda çalıştıkları etkinliklere dahil etmelerine ve farklı alanlardan gelen bilgileri tek bir bütün halinde ilişkilendirmelerine olanak tanır.

ÖĞRENCİ BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkçe dersini gören öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesinde öğretmen gözlemleri büyük önem taşımaktadır. Bu sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, çaba harcama vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Formal değerlendirme sürecinde alternatif süreç temelli ölçme yaklaşımına dayandırılarak oluşturulan sınıf içi ve dışı tekniklerin yanı sıra yazılı ve sözlü sınavlar, habersiz küçük sınavlar, ev ödevleri ve sınıf içi/dışı projeler de uygulanmaktadır. Bu ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrencilerin dil öğrenme etkinliklerini hem süreç hem de sonuç odaklı ölçme yaklaşımlarıyla ele almaktadır. Öğrencilerin beklenen ölçme ve değerlendirme standartlarını karşılamasını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenim sırasında öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Bu amaçla, öğretmen öğrencilerin başarısını izler ve değerlendirir:

- Öğrencinin önceki tecrübe , bilgi ve becerilerini takip etmek (öğrencinin önceki bilgi ve becerilerini izleme);
- Biçimlendirici değerlendirme, notlandırma;
- Öğrencilerin portfolyolarını hazırlamak ve takip etmek;
- Ev ödevleri;

- Diğer öğrencilerle iş birliği ve çalışma motivasyonunun nasıl olduğu takip etmek;
- Her öğrenci için yaptığı özel etkinliklerini kontrol etmek ve ayrı listelerde yazmak;
- Pratik çalışmalar (okuma, yazma);
- Öğrenci çalışmalarını ve başarısını gözlemek (test sonuçları, uygulama).

Sumatif (özetleyici) değerlendirme, bütün takip ve formatif (geliştirici) değerlendirmeye dayanarak öğretmen, öğrencinin her program alanı çerçevesi içinde ve her öğrencinin ayrı ayrı gelişim durumunu değerlendirir (betimler). Sumatif değerlendirme, öğrenci başarısının izlenmesinden ve biçimlendirici değerlendirmeden elde edilen genel verilere dayalı olarak, öğretmenin her bir program alanında her öğrencinin gelişim durumunu bireysel olarak belirlediği (açıkladığı) farklı biçimlendirici değerlendirme teknikleri kullanılarak gerçekleştirilir.

Öğretim programının uygulanmasının başlangıç tarihi	2021/2022 yılı	
Kurum / Programı hazırlayan	Eğitimi Geliştirme Bürosu	Биро за развој на образованието
İlköğretim Kanununun 30. Maddesinin 3. fıkrası uyarınca ("Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmi Gazetesi" no. 161/19 ve 229/20), Eğitim ve Bilim Bakanı, <i>Türkçe Dersi</i> öğretim programını IV. sınıf için kabul etti.	бр. 08-7413/5 10.05.2021 година Министерска за образование и наука, Мила Царовска, с.р.	
Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по <i>Турски јазик</i> за IV одделение.		